

[Gottschalck-Hansen.]

stigningsskylden i det hele taget anses for yderst betænkelig, da en tilsvarende beskatning ikke kendes og ikke agtes indført i de øvrige europæiske lande.

For det sjette pålignes grundstigningsskylden på basis af grundvurderinger, der er behæftet med så stor usikkerhed, at de slet ikke er egnede som grundlag for en skatteudskrivning af det omfang, som den afgiftspligtige grundstigning har udviklet sig til.

Grundstigningsskyldens hovedbetragtning er, at den del af en grunds værdiforøgelse, som skyldes samfundets udvikling, skal inddrages til fordel for det offentlige. Uanset om man sympatiserer med denne tanke eller ej, har al erfaring vist, at den ikke lader sig praktisere. Det har aldrig været og vil i fremtiden heller ikke blive muligt at give en fast, afgrænset og holdbar definition af begrebet samfundsskabt værdi. Som følge heraf er bl. a. den værdistigning, der skyldes forringelse i pengeværdien, også gjort til genstand for beskatning gennem grundstigningsskylden, uden at en sådan stigning på nogen måde kan siges at hidrøre fra en positiv indsats fra samfundets side. Grundstigningsskylden er herved blevet et yderst farligt våben i samfundets hånd, idet den belønner en letsindig økonomisk politik, der fremkalder pris- og omkostningsstigning. Øget inflation vil gennem grundstigningsskylden automatisk forøge det offentlige formueværdier på borgernes bekostning, for så vidt som den medfører, at større og større dele af grundværdierne kommer i det offentlige besiddelse.

Hertil kommer den ulighed for loven, som grundværdistigningsskylden udsætter borgerne for. Grundværdistigningsskylden beregnes på grundlag af vurderingerne til ejendomsskyld, men det er en kendsgerning, at disse vurderinger er behæftet med meget stor usikkerhed. Forslagsstillerne har i bemærkningerne til lovforslaget henvist til en udtalelse af landsskatteretten, hvori det hedder, at det i udbyggede kvarterer er „ugørligt at ansætte grundværdien med større sikkerhed“. I et retssamfund kan lovgivningsmagten ikke sidde en sådan udtalelse overhørig. Man kan ikke basere en lovgivning, der har så vidtgående konsekvenser for den enkelte borger, på et grund-

lag, der i realiteten må betragtes som ret tilfældigt.

Men generelt gælder, at det ikke er muligt for vurderingsmyndighederne blot med nogenlunde sikkerhed at fastsætte grundlaget for den afgiftspligtige grundstigning, idet grundstigningsskylden pålignes som forskellen mellem to højst usikre vurderinger, nemlig den aktuelle grundværdi minus grundværdien i 1950. Det er forholdet mellem disse to vurderinger, der er afgørende for, hvilken grundstigningsskyld der pålignes den enkelte ejendom, og hver af disse vurderinger kan være påvirket af rene tilfældigheder, som uden videre nedfældes i beskatningen. Men hertil kommer, at den afgiftspligtige grundstigning beregnes på grundlag af et i forhold til udviklingen i de forskellige kvarterer tilfældigt år (1950), hvilket medfører, at de dengang ubebyggede områder har meget lave nulpunktswærdier, således at grundstigningsskylden i særlig grad kommer til at ramme de nye kvarterer. Afgiftspligtens størrelse beror i højeste grad på, om en ejendom er udstykket før eller efter 1950, hvis jorden før denne dato var vurderet som landbrugsjord.

Jo stærkere prisudviklingen er på ejendomsmarkedet, des flere omvurderinger der finder sted, des mere graverende bliver den bestående lovs urimeligheder med hensyn til vilkårligheder og forskelsbehandling. Vurderingsapparatet er ikke — og vil i praksis aldrig kunne komme til at fungere — tilstrækkelig nøjagtigt til blot tilnærmelsesvis at opfylde de krav, som grundstigningsskylden stiller.

Medens grundstigningsskylden på længere sigt søger at inddrage ikke blot de egentlige samfundsskabte værdier, men langt mere, har den indtil nu i praktisk talt alle tilfælde fungeret på den måde, at det er blevet køberen og ikke sælgeren, der er kommet til at bære byrden i form af afgiften til det offentlige. Trods talrige ændringer af loven siden 1933 er det ikke lykkedes på dette aldeles afgørende punkt at få udformet loven i overensstemmelse med sit formål. Det har været og er køberen, der i det væsentligste har måttet overtage grundstigningsskylden, idet sælgeren først har fastsat den pris, hvortil han ønsker at